

»Sanje so bile!«

V svojem srcu pa je vedel, da niso bile sanje. V svojem srcu je vedel, da se je vzdramila opolnoči, natanko opolnoči in da je vzkriknila, zaklicala v pusto noč. Zdaj sedi na postelji, komolce uprte ob kolena, glavo v dlaneh. Takó jo je videl. Vmes pa je bilo devet gorâ in devet vodâ, sedem let je bilo vmes. Kdo je položil most čez te gore in vode, kdo iz davnine v to polnoč?

Stopil je k oknu. Veter je stresal črne kostanje, veja je bila ob vejo.

»Le sanje so bile!«

Kje je preteklost? V grobu, sto klafter globokem, pod gomilo - goro. Dolžnik je prečrtal račun, upnik je potrkal na duri. Zazibala, razmeknila se je gomila - gora. Kam, kod? Ni je poti.

Da bi se nasmehnil in da bi smehljaje zaspal, je klical tiste rjave oči, ki so se mu smehljale ob svetlem večeru, pod veselimi zvezdami. Klical je, ni jih bilo. Vzel je knjigo, ki je ležala na mizici ob postelji, odprl jo je in takoj zaprl.

»Vsi lažejo... pletejo gladke besede, da bi zamolčali tisto strahoto, ki jo nosi vsakdo s seboj in je ne razodene nikomur! Človek je grešil, ali tistega greha ni v nobenem katekizmu. Šel je po svoji poti z lahkim korakom in vedrim licem pa je mimogredé ranil dušo; brez sovraštva, brez zle misli, morda celo s prijaznim nasmehom. Šel je dalje, prepeval je in življenje mu je odpevalo. Nenadoma, že daleč na cesti, je tenko potrkalo na srce: cink, cink... s srebrnim kladevcem. Ustavil je korak, pomislil je, spomin je švignil mimo njegovih oči. Potrkalo je vdrugič, srce je vztrepetalo. Zmerom močnejše, zmerom glasnejše, brez nehanja: cink, cink, cink... Ničesar ni drugega slišal več, ničesar čutil več, ne mislil. Srebrno kladevce je bilo železno kladivo, srce se je zvijalo, je umiralo, umreti ni moglo. Ena sama noč je posoda tolikega trpljenja, da ga ne izkriči in ne izjoče nobena beseda. Noč za nočjo: cink, cink,

cink... Sladkosti so tiste strahote, ki jih vidi oko ob belem dnevu, ki jih roka lahko otiplje, ki jih sodi in kaznuje hladni razum po hladni postavi. Ali kadar opolnoči, natanko opolnoči...«

Pogladil se je z obema rokama preko potnega čela.

»Kaj sem jaz edini, ki sem zbodel s tenko buciko v tujo dušo, da je krvavela?... Sedem let je, kesanja dovolj, časa dovolj za odvezo!«

Upihnil je svečo, zaspal je vroč in nemiren. Komaj je zaspal, ga je poklicalo z mehkim glasom, prav od blizu, prav ob vzglavju.

»Ali že spiš? Jaz ne morem spati nocoj!«

Trenil je z enim očesom, da bi jo videl; samo naskrivaj, izza trepalnice. In je mislil trudoma:

»Saj vem, da se mi sanja. Ali vendar je vse mogoče, da res ne more spati, da je resnično prišla, sam Bog vedi kako, in da govori z menoj...«

»Ali nič ne veš, kakšen večer je nocoj? Jutri bo moj god. Sedem let je teča, ko si ob tem večeru tiho odprl duri v mojo izbo. Imel si v roki lep šopek, same vijolice, šmarnice in rdeče rože, in si ga postavil na mizo. Nato si šel po prstih do postelje, sklonil si se in si me poljubil rahlo, prav rahlo, zato da bi se ne vzdramila. Jaz pa sem te gledala ves čas naskrivaj, izza trepalnic, in se nisem genila... Nocoj sem te čakala ves večer, prejkola sem ves dolgi večer, vse do grenke polnoči...«

Siloma se je vzdignil v postelji in je strmel v noč.

»O Bog, daj jutra!«...

Ko je pogledal zjutraj skozi okno, je bilo nebo vedro in veselo, na kostanjih se je svetila rosa, potrkavala je narahlo od lista do lista. Zatisnil je oči in je dihal s polnimi požirki čisti, rezki zrak.

O mladost, o življenje!

Da bi ne bilo noči, te grenke polnoči, ko prihajajo v gosti uboge blodne duše, ob cesti ranjene!

